Υπόθεση 268/84

Ferriera Valsabbia SpA
κατά
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« Κοινή αγορά χάλυβα — Πρόστιμο για υπέρβαση των ποσοστώσεων παραγωγής και παραδόσεως »

Έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση 353

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Marco Darmon της 21ης Οκτωβρίου 1986 361

Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 21ης Ιανουαρίου 1987 363

Περίληψη της απόφασης

ΕΚΑΧ — Παραγωγή — Σύστημα ποσοστώσεων της παραγωγής και παραδόσεως χάλυβα — Υπέρβαση των ποσοστώσεων — Υπολογισμός — Συνυπολογισμός των αποθεμάτων
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 58· γενική απόφαση 1831/81)

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 268/84 *

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Με τη γενική απόφαση 1831/81/ΕΚΑΧ, της 24ης Ιουνίου 1981 (ΕΕ L 180, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 1832/81/ΕΚΑΧ, της 3ης Ιουλίου 1981 (ΕΕ L 184, σ. 1), και για τελευταία φορά με την απόφαση 533/82/ΕΚΑΧ, της 3ης Μαρτίου 1982 (ΕΕ L 65, σ. 6), η Επιτροπή ανανέωσε, βάσει του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, την ισχύ του συστήματος επιτηρήσεως και του συστήματος ποσοστώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, τα οποία επεξέτεινε από 1ης Ιουλίου 1981 και σε άλλα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, μεταξύ των οποίων και τα προϊόντα της κατηγορίας V. Το άρθρο 12 της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει ότι, σε περίπτωση υπερβάσεως των ποσοστώσεων παραγωγής, επιβάλλεται πρόστιμο ανερχόμενο

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

κατά κανόνα σε 75 ECU ανά τόνο υπερβάσεως.

Στο πλαίσιο της εν λόγω αποφάσεως, με έγγραφο της 4ης Δεκεμβρίου 1981 η Επιτροπή γνωστοποίησε στην εταιρία Valsabbia (εφεξής: η προσφεύγουσα) τις ποσοστώσεις παραγωγής και τα τμήματα των εν λόγω ποσοστώσεων που η εταιρία μπορούσε να διαθέσει στην κοινή αγορά κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 1982, ενώ με έγγραφα της 11ης Ιουνίου και 24ης Οκτωβρίου 1982, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα τις ποσοστώσεις και τα τμήματα για το δεύτερο τρίμηνο του 1982.

Στηριζόμενη σε δηλώσεις και πληροφορίες που παρέσχε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο της εν λόγω αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε υπέρβαση του τμήματος των ποσοστώσεων παραγωγής για τα προϊόντα της κατηγορίας V που μπορούσαν να παραδοθούν στην κοινή αγορά κατά τη διάρκεια του πρώτου και δευτέρου τριμήνου του 1982.

Με έγγραφο της 11ης Οκτωβρίου 1982, η Επιτροπή προσήπτε στην προσφεύγουσα ότι υπερέβη κατά 979 τόνους το τμήμα των ποσοστώσεων παραγωγής της σε προϊόντα της κατηγορίας V που μπορούσε να παραδώσει στην κοινή αγορά κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 1982, ενώ με έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1982 της προσήπτε ότι υπερέβη κατά 1 239 τόνους το τμήμα των ποσοστώσεων παραγωγής της σε προϊόντα της αυτής κατηγορίας που μπορούσε να παραδώσει στην κοινή αγορά κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1982. Η Επιτροπή καλούσε συγχρόνως την προσφεύγουσα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά, σύμφωνα με το άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Σε απάντηση του εγγράφου της 11ης Οκτωβρίου 1982 η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της, με έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1982, ενώ στο έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1982 απάντησε με έγγραφα που φέρουν ημερομηνία 24 Νοεμβρίου 1982, 17 Φεβρουαρίου και 18 Απριλίου 1983, στη συνέχεια προφορικά στις 11 Οκτωβρίου 1983, τέλος δε με έγγραφο της 17ης Οκτωβρίου 1983.

Επειδή η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι οι επιθεωρητές της Επιτροπής είχαν υπολογίσει δύο φορές ορισμένες παραδόσεις εμπορευμάτων, στηριζόμενοι σε απλά τιμολόγια, η Επιτροπή διενήργησε νέες επιθεωρήσεις.

Κρίνοντας ότι οι παρατηρήσεις που υπέβαλε η προσφεύγουσα προς υπεράσπισή της ήταν αβάσιμες και ότι παραδέχτηκε την ουσιαστική ύπαρξη των περιστατικών που της προσήπτε, η Επιτροπή, με την εν λόγω απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1984, επέβαλε στην προσφεύγουσα πρόστιμο ύψους 70 875 ECU, ήτοι 98 461 676 ιταλικών λιρετών, λόγω υπερβάσεως κατά 945 τόνους του τμήματος των ποσοστώσεων παραγωγής που μπορούσε να διαθέσει στην κοινή αγορά για τα προϊόντα της κατηγορίας V, υπέρβαση η οποία έγινε κατά τη διάρκεια του δευτέρου τριμήνου του 1982.

Η εν λόγω απόφαση περιήλθε στην προσφεύγουσα με συστημένη επιστολή της 5ης Οκτωβρίου 1984. Η εταιρία Valsabbia άσκησε την προκειμένη προσφυγή με δικόγραφο της 6ης Νοεμβρίου 1984, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 12 Νοεμβρίου 1984.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε πάντως τους διαδίκους να προσκομίσουν στο Δικαστήριο τις διατάξεις εθνικού δικαίου που επικαλέστηκαν με τα υπομνήματά τους και συγκεκριμένα ζήτησε από την Επιτροπή να προσκομίσει τις εγκυκλίους υπ' αριθ. 52/5373 και 52/8348, ενώ από την προσφεύγουσα τα προεδρικά διατάγματα της Ιταλικής Δημοκρατίας υπ' αριθ. 627, της 6ης Οκτωβρίου 1978, και 24, της 29ης Ιανουαρίου 1979. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στο αίτημα του Δικαστηρίου εντός των προβλεπομένων προθεσμιών.

Με Διάταξη της 21ης Νοεμβρίου 1985, το Δικαστήριο ανέθεσε την υπόθεση στο δεύτερο τμήμα.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *προσφεύγουσα* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης·

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής C (84) 1409/3 τελική, της 27ης Σεπτεμβρίου 1984·

— επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο που επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση στο ποσό που το Δικαστήριο θα κρίνει εύλογο·

— όλως επικουρικώς, να παρατείνει κατά πολύ τις προθεσμίες πληρωμής του προστίμου και να λάβει όλες τις συνακόλουθες αποφάσεις και

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους και συγκεκριμένα, αφενός, την παράβαση ουσιώδους τύπου, αφετέρου δε, την εφαρμογή διαφορετικού κριτηρίου για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου.

1. *Παράβαση ουσιώδους τύπου*

Με τον πρώτο λόγο, η *προσφεύγουσα* προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη την υποχρέωση επαρκούς αιτιολογήσεως της αποφάσεώς της. Η Επιτροπή περιορίστηκε να επιβεβαιώσει με την παράγραφο 7 των προκαταρκτικών παρατηρήσεων της αποφάσεώς της ότι, σύμφωνα με διαφόρους ελέγχους που διενήργησαν οι επιθεωρητές της, τα τιμολόγια που υπέβαλε η προσφεύγουσα είχαν εκδοθεί κανονικά και είχαν καταχωριστεί, γεγονός που δεν έθετε υπό αμφισβήτηση τα λογιστικά στοιχεία που αφορούσαν τις παραδόσεις. Περιορίστηκε λοιπόν σε απλή επιβεβαίωση, χωρίς καμία νύξη των λόγων που προέβαλε η προσφεύγουσα, προκειμένου να εξηγήσει τα περιστατικά που έλαβαν χώρα και το θεμιτό χαρακτήρα της στάσεώς της.

Η προσφεύγουσα επικρίνει ιδίως την Επιτροπή για το γεγονός ότι, αναφερόμενη στα πραγματικά περιστατικά, απέφυγε εντελώς να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους έκρινε ορθό να εξομοιώσει την έκδοση προτιμολογίων με τις παραδόσεις εμπορευμάτων που έγιναν αργότερα. Επ' αυτού, πρέπει να θεωρηθεί επαρκής η εξήγηση που συνίσταται στο ότι η παρουσία των εμπορευμάτων ήταν απόρροια της επιτακτικής ανάγκης να αναβληθεί η παράδοση. Πράγματι, τα προτιμολόγια είχαν εκδοθεί αποκλειστικά, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση της τραπεζικής πιστώσεως χωρίς να είναι δυνατή η παράδοση, δεδομένου ότι δεν συνέτρεχαν οι οικονομικές προϋποθέσεις ώστε το εμπόρευμα να εγκαταλείψει την επιχείρηση.

Σύμφωνα με την άποψη της προσφεύγουσας από τηλετύπημα της 5ης Μαρτίου 1981 (το οποίο επισυνάπτεται ως παράρτημα της προσφυγής), αποδεικνύεται εν προκειμένω ότι τον Απρίλιο του 1981 εκδόθηκε προτιμολόγιο για λογαριασμό της επιχείρησης Philipp Brothers με έδρα την Zug (Ελβετία) με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση της πιστώσεως, ενώ η επιχείρηση εξακολουθούσε να έχει στη διάθεσή της το εμπόρευμα μέχρι τη μεταγενέστερη ημερομηνία παραδόσεως. Στην πραγματικότητα, το εμπόρευμα παραδόθηκε στην εταιρία Philipp Brothers μόλις κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 1981.

Τα πραγματικά αυτά περιστατικά που είναι εγγενή σε σύστημα πωλήσεως στενά συνυφασμένο με πιστωτικό σύστημα εξηγούν τα δεδομένα που προκύπτουν από τα δελτία παραδόσεως και συγκεκριμένα την ποσότητα που παραδόθηκε το μήνα Αύγουστο του 1981, κατά πολύ σημαντικότερη από εκείνη που παραδόθηκε το μήνα Ιούλιο, με αποτέλεσμα να υφίσταται προφανώς πλεόνασμα σε σχέση με την αναγραφόμενη στο τιμολόγιο ποσότητα. Το γεγονός αυτό εξηγεί περαιτέρω πώς οι επιθεωρητές της Επιτροπής υπολόγισαν ένα απόθεμα που δεν ανταποκρινόταν στην πραγματι-

κότητα, εφόσον είχε υπολογιστεί με βάση τον κύκλο εργασιών και όχι σύμφωνα με τη διακίνηση των δελτίων παραδόσεως, και, κατά συνέπεια, σύμφωνα με την αποστολή των εμπορευμάτων σε χρόνο μεταγενέστερο της εκδόσεως των προτιμολογίων.

Η Επιτροπή δεν έλαβε λοιπόν υπόψη τις συνέπειες από τη μεταχρονολόγηση της παράδοσης, η οποία έγινε μετά την έκδοση του προτιμολογίου. Το εν λόγω έγγραφο που εκδιδόταν αποκλειστικά για επιτακτικούς λόγους συνδεόμενους προς το τραπεζικό σύστημα έπρεπε κατ' ανάγκη να εξαφανιστεί, το δε νέο οριστικό τιμολόγιο έπρεπε να φέρει τον αυτό αριθμό παραγγελίας με εκείνο του προτιμολογίου για τις ανάγκες του λογιστηρίου που δεν ήταν περαιτέρω δυνατό να αγνοηθούν.

Μη λαμβάνοντας υπόψη τις εν λόγω περιστάσεις, η Επιτροπή βασίστηκε σε αφηρημένη και τυπολατρική εκτίμηση της διαχείρισης της εταιρίας που έρχεται σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των εμπορικών συναλλαγών.

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει περαιτέρω ότι η μέθοδος εκτιμήσεως που ακολουθεί η Επιτροπή δεν παρέχει καμία δυνατότητα ελέγχου, λόγω του συνοπτικού χαρακτήρα του προσβαλλόμενου μέτρου. Όσον αφορά την ακολουθούμενη πρακτική της να διακρίνει μεταξύ προτιμολογίων και οριστικών τιμολογίων, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές τη θεωρούν ως καθιερωμένη, ενώ την επικροτεί και η ιταλική φορολογική νομοθεσία. Εξάλλου, τα άρθρα 5, 8, 11 και 12 της απόφασης 1831/81 δεν αφορούν παρά την *παράδοση* του εμπορεύματος, ποτέ όμως αποκλειστικά και μόνο την έκδοση τιμολογίου.

Κατά την προσφεύγουσα, η καθής δεν απέδειξε ούτε τη συνδρομή επαρκούς αιτιολογήσεως του προσβαλλόμενου μέτρου, ούτε το βάσιμο της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών. Προτού θεσπίσει τόσο σοβαρό μέτρο, ικανό να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα και την απασχόληση προς τα οποία τείνει η κοινοτική δράση, η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει περισσότερο εμπεριστατωμένα τα πραγματικά στοιχεία της λειτουργίας της προσφεύγουσας εταιρίας και κυρίως να ανεύρει επαρκείς εξηγήσεις για οιοδήποτε μέτρο επιβολής κυρώσεων.

Όσον αφορά την προβαλλόμενη υπέρβαση των ποσοστώσεων παραγωγής, η προσφεύγουσα τονίζει, αφενός, ότι η δήθεν διαφορά που υφίσταται κατά τους επιθεωρητές της Κοινότητας δεν συντρέχει, αφετέρου δε, ότι τα εμπορεύματα που προορίζονταν για την επιχείρηση Philipp Brothers, παραδόθηκαν σε τρίτη χώρα (την Αλγερία), έστω και αν προηγήθηκε η έκδοση τιμολογίου και συνεπώς δεν είχε καμία επίδραση επί της κοινοτικής αγοράς. Σύμφωνα με τα στοιχεία της 17ης Οκτωβρίου 1983, το πραγματικό απόθεμα ανερχόταν στις 30 Ιουνίου 1981 σε 6 009 τόνους και όχι σε 1 273 όπως ισχυριζόταν η Επιτροπή, υπολογίζοντας και τα τιμολόγια επ' ονόματι της Philipp Brothers, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση 1831/81, αποφασιστική σημασία έχει η πραγματική διακίνηση των εμπορευμάτων και ότι κατά συνέπεια αρκεί για τη διενέργεια ενός «επί τόπου» ελέγχου των πραγματοποιηθεισών παραδόσεων η καταγραφή εκ μέρους των επιθεωρητών των δελτίων παραδόσεως, με βάση τα οποία ήταν δυνατό να υπολογιστεί η ακριβής κατάσταση των υφιστάμενων εμπορευμάτων.

Αντίθετα, τα αποτελέσματα των ερευνών που διεξήγαγαν οι επιθεωρητές της Επιτροπής δεν μπορούν να γίνουν δεκτά, επειδή στηρίζονται αποκλειστικά στα τιμολόγια. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι είναι αναγκαίο το Δικαστήριο να διατάξει νέο οριστικό έλεγχο των λογιστικών της βιβλίων προκειμένου να προσδιοριστεί η ακριβής ποσότητα των «παραδοθέντων» το πρώτο τρίμηνο του 1981 εμπορευμάτων.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί καταρχάς ότι στο λόγο που αφορά την παράβαση ουσιώδους τύπου παρεισέφρησαν και αιτιάσεις που άπτονται της ουσίας της διαφοράς. Έτσι, η προσφεύγουσα προέβαλε στην πραγματικό-

τητα, χωρίς πάντως να το αναφέρει ρητά, νέο λόγο τον οποίο δεν προσδιορίζει. Εντούτοις, η Επιτροπή υποθέτει ότι από την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε η προσφεύγουσα είναι δυνατό να συναχθεί ότι πρόκειται για λόγο συνιστάμενο σε κατάχρηση εξουσίας. Επ' αυτού, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το άρθρο 38, παράγραφος 1, σημείο γ), του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου υποχρεώνει την προσφεύγουσα να εκθέσει συνοπτικά, με το δικόγραφο της προσφυγής της, και επί ποινή απαραδέκτου τους ισχυρισμούς των οποίων γίνεται επίκληση προς στήριξη της προσφυγής της.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο που προβάλλει η προσφεύγουσα, δηλαδή την ανεπαρκή αιτιολόγηση της αποφάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας αποφάσεως που έχει ατομικό χαρακτήρα κατά το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν μπορεί να επεκταθεί στην εξέταση της ουσίας της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Κατά συνέπεια, δεν τίθεται ζήτημα εξακριβώσεως αν η αιτιολόγηση ανταποκρίνεται σημείο προς σημείο προς την πραγματικότητα, αλλά μόνο θέμα ελέγχου αν η αιτιολόγηση αυτή είναι αρκούντως σαφής και πλήρης.

Η Επιτροπή αμφισβητεί τις θέσεις της προσφεύγουσας και υποστηρίζει ότι τήρησε σε σημαντικό βαθμό την προβλεπόμενη από το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ υποχρέωση αιτιολογήσεως. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, για την αιτιολόγηση μιας πράξεως αρκεί η έστω και κατά συνοπτικό τρόπο εξαγγελία των βασικών νομικών και πραγματικών λόγων στους οποίους στηρίζεται και οι οποίοι είναι αναγκαίοι για να καταστήσουν κατανοητό το συλλογισμό που ακολούθησε η Επιτροπή ώστε η μεν προσφεύγουσα να μπορέσει να προστατεύσει τα δικαιώματά της, το δε Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του. Κατά συνέπεια, δεν είναι υποχρεωμένη να συζητήσει όλες τις αντιρρήσεις που ενδέχεται να εγερθούν κατά της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

Κατά την Επιτροπή, τα επίδικα τιμολόγια δεν είναι προτιμολόγια, αλλά πραγματικά οριστικά τιμολόγια. Στην πραγματικότητα, περιέχουν όλα τα στοιχεία που απαιτεί η ιταλική ρύθμιση περί εκδόσεως τιμολογίων για πράξεις που υπόκεινται σε ΦΠΑ, δηλαδή από το προεδρικό διάταγμα 633 της Ιταλικής Δημοκρατίας, της 26ης Οκτωβρίου 1982, και ειδικότερα το άρθρο 21 αυτού. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από το ότι η προσφεύγουσα ουδέποτε ήταν σε θέση να προσκομίσει τα οριστικά τιμολόγια που αντιστοιχούν στα αποκαλούμενα προτιμολόγια, παρόλον ότι της ζητήθηκε επανειλημμένα τόσο από τους επιθεωρητές της Επιτροπής όσο και από την ίδια την Επιτροπή.

Η Επιτροπή εξηγεί ότι οι επιθεωρητές της προέβησαν σε ελέγχους της προσφεύγουσας προκειμένου να εξακριβώσουν, με βάση τις δηλώσεις της ίδιας της προσφεύγουσας, την κατάσταση των λογιστικών της στις 30 Ιουνίου 1981, ημερομηνία κατά την οποία, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, τα αποθέματά της διέφεραν από εκείνα που διαπίστωσε η Επιτροπή. Οι σχετικοί έλεγχοι έπρεπε κατ' ανάγκη να στηρίζονται σε εξέταση των λογιστικών εγγράφων που προσκόμισε η επιχείρηση και δεν ήταν δυνατό να διενεργηθούν αποκλειστικά με επί τόπου έρευνες. Επιπλέον, η ίδια η προσφεύγουσα επέλεξε να προβεί κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 1981 στις προβλεπόμενες από τη ρύθμιση που ίσχυε τότε δηλώσεις με βάση τιμολόγια πωλήσεων και όχι σύμφωνα με τα δελτία παραδόσεως, όπως προκύπτει από τα πρακτικά που συνέταξαν οι επιθεωρητές. Την απόφασή της να αλλάξει τον τρόπο ελέγχου έλαβε μόλις το τρίτο τρίμηνο του 1981.

Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή αποκλείει το ενδεχόμενο η ίδια ποσότητα να έχει υπολογιστεί δύο φορές. Ορθά λοιπόν βεβαίωσε ότι τα αποθέματα της προσφεύγουσας ανέρχονταν σε 1 973 τόνους στις 30 Ιουνίου 1981, όπως αυτά προέκυπταν από το πρακτικό ελέγχου που συνέταξαν οι επιθεωρητές.

Τέλος, ανεξάρτητα από το πραγματικό ποσό των αποθεμάτων που διέθετε στις 30 Ιουνίου 1981, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε, σύμφωνα με την Επιτροπή, να ζητεί την αφαίρεση

των εν λόγω αποθεμάτων από τις ποσότητες των προς παράδοση εμπορευμάτων που προορίζονταν εν πάση περιπτώσει για εξαγωγή προς τις τρίτες χώρες. Αν συνέβαινε αυτό, θα στρεβλώνονταν η αρχή της διακρίσεως μεταξύ των παραδόσεων στην κοινή αγορά και των εξαγωγών εκτός ΕΚΑΧ.

Η Επιτροπή εμμένει στο γεγονός ότι το έγγραφο που περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρει το άρθρο 21 του προεδρικού διατάγματος 633 της Ιταλικής Δημοκρατίας συνιστά, ανεξάρτητα από το πώς αποκαλείται, τιμολόγιο που αφορά επιβολή ΦΠΑ, η διάταξη δε αυτή παρέμεινε αμετάβλητη μετά από τη θέση της σε ισχύ με εξαίρεση την υποχρέωση που προστέθηκε μεταγενέστερα περί αναφοράς του αριθμού του ΦΠΑ του εκδότη του τιμολογίου.

Η Επιτροπή δέχεται ότι, σύμφωνα με την ιταλική διοικητική πρακτική, επιτρέπεται η έκδοση απλών προτιμολογίων που είναι άσχετα προς την επιβολή του ΦΠΑ. Πάντως, τα προτιμολόγια αυτά είναι αριθμημένα χωριστά, ώστε να είναι δυνατός ο σαφής καθορισμός της νομικής φύσης τους, πρέπει δε να αναφέρουν ότι πρόκειται να ακολουθήσει η έκδοση τιμολογίου με ΦΠΑ. Υπό την έννοια αυτή, εξεφράσθη ο υπουργός οικονομικών με τις εγκυκλίους υπ' αριθ. 52/5373, της 15ης Ιανουαρίου 1973, και υπ' αριθ. 52/8348, της 5ης Μαρτίου 1973. Η διάκριση των προτιμολογίων από τα οριστικά τιμολόγια δεν θα ήταν δυνατή αν έλειπε η σχετική υπόμνηση. Ορθά, λοιπόν, κατά την Επιτροπή, τα οικεία τιμολόγια θεωρήθηκαν ως οριστικά.

Αντίθετα, η Επιτροπή αρνείται ότι υποστήριξε την άποψη, σύμφωνα με την οποία η έκδοση τιμολογίου ισοδυναμεί με πραγματική μεταφορά του εμπορεύματος. Απεναντίας μάλιστα, εκείνη που ακολούθησε ανελλιπώς το εν λόγω σύστημα ήταν η προσφεύγουσα προκειμένου να δηλώνει τις παραδόσεις εμπορευμάτων και που ζήτησε από τους επιθεωρητές να προβούν στον υπολογισμό των πωλήσεων με βάση τα τιμολόγια πωλήσεως και όχι με βάση τις παραδόσεις που έγιναν. Διαπιστώνοντας ήδη από τους πρώτους ελέγχους που διενήργησε ότι τα έγγραφα που όφειλε να υποβάλει η προσφεύγουσα ήταν τελείως αντικανονικά, η Επιτροπή συνήνεσε, κατόπιν αιτήσεως της τελευταίας, ώστε ο έλεγχος των παραδόσεων να γίνει προσωρινά, σύμφωνα με τα τιμολόγια και όχι σύμφωνα με τα δελτία παραδόσεως, προκειμένου να διευκολυνθεί η διόρθωση των λογιστικών στοιχείων.

Μόλις από το τρίτο τρίμηνο του 1981, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι οι παρατυπίες συνεχίζονταν παρά τις επανειλημμένες υπομνήσεις προς την προσφεύγουσα, οι επιθεωρητές αποφάσισαν να αλλάξουν τη μέθοδο ελέγχου και κατά συνέπεια να προβούν στις εκτιμήσεις τους αποκλειστικά με βάση τα δελτία παραδόσεως. Όφειλαν συνεπώς να καθορίσουν το ύψος των αποθεμάτων που υπήρχαν στις 30 Ιουνίου 1981, εφαρμόζοντας το σύστημα ελέγχου με βάση τα τιμολόγια. Εφαρμόζοντας τον τρόπο αυτό υπολογισμού, προέβησαν στον έλεγχο των επί μέρους τιμολογίων πωλήσεως *και* των δελτίων παραδόσεως που είχαν εκδοθεί σχετικά και αφορούσαν τις αυτές ποσότητες εμπορευμάτων, κατέληξαν δε στο συμπέρασμα που περιλαμβάνει η έκθεση ελέγχου της 17ης Ιανουαρίου 1983, σύμφωνα με την οποία τα αποθέματα ανέρχονταν σε 1 273 τόνους και όχι σε 6 009 τόνους (όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα). Τέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι, ενόψει των επανειλημμένων ελέγχων τους οποίους διενήργησε για λογαριασμό της προσφεύγουσας, δεν είναι αναγκαία η διεξαγωγή νέας πραγματογνωμοσύνης με βάση τα λογιστικά βιβλία της προσφεύγουσας.

2. *Εφαρμογή διαφορετικού κριτηρίου για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου*

Επικουρικώς, η *προσφεύγουσα* ζητεί μείωση του επιβληθέντος προστίμου σε ύψος που το Δικαστήριο θα κρίνει κατ' επιείκεια, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιάζουσες περιπτώσεις της υποθέσεως και τις γενικές αρχές του δικαίου, όπως μεταξύ άλλων τον προσωπικό χαρακτήρα της ευθύνης και τις προϋποθέσεις που αφορούν το δόλο και το πταίσμα, επιεική δηλαδή κριτήρια. Η εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων συνάγεται από την ίδια τη διατύπωση της διατάξεως περί επιβολής κυρώσεων και συγκεκριμένα του άρθρου 12 της γενικής αποφάσεως 1831/81, η οποία προβλέπει ότι το

πρόστιμο ανέρχεται « κατά κανόνα » σε 75 ECU ανά τόνο υπερβάσεως. Επειδή πρόκειται για επιβολή κυρώσεως « ποινικού χαρακτήρα », το εν λόγω ποσό πρέπει να εκληφθεί όχι ως ποσό καθορισμένου ύψους, αλλ' ως αποκλειστικώς ενδεικτικό. Στην προκειμένη περίπτωση, η προσφεύγουσα επικαλείται μεταξύ άλλων τις ειδικές περιστάσεις και την καλή της πίστη ενόψει του « απολύτως καινοφανούς χαρακτήρα » της ιδιομορφίας της αιτιάσεως που αφορά την ειδική διαδικασία των προτιμολογίων.

Συμμεριζόμενη θεωρητικά την ερμηνευτική αρχή που έθεσε η προσφεύγουσα σχετικά με το άρθρο 12 της αποφάσεως 1831/81, η Επιτροπή αντιτάσσει πάντως ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ισχύουν ειδικές περιστάσεις ή στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν μείωση του επιβληθέντος προστίμου. Περαιτέρω, οι προβλεπόμενες με το προαναφερθέν άρθρο 12 κυρώσεις πρέπει να θεωρηθούν ότι έχουν μάλλον διοικητικό παρά ποινικό χαρακτήρα. Η κυρίαρχη αυτή τάση επικρατεί και στη θεωρία.

3. *Παράταση της προθεσμίας καταβολής του προστίμου*

Όλως επικουρικώς, η *προσφεύγουσα* ζητεί από το Δικαστήριο να παρατείνει κατά πολύ την προθεσμία για την καταβολή του προστίμου.

Η *Επιτροπή* περιορίζεται στο να αναφερθεί στις διαπιστώσεις του Δικαστηρίου επ' ευκαιρία της αποφάσεως της 12ης Ιουλίου 1984 στην υπόθεση 81/83 (Busseni κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 2951), σύμφωνα με τις οποίες τα εν λόγω αιτήματα είναι προφανώς απαράδεκτα.

4. *Αίτηση αναστολής εκτελέσεως*

Τέλος, όσον αφορά την αίτηση της προσφεύγουσας για την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 39 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και 83 του κανονισμού διαδικασίας, η αίτηση αυτή πρέπει να υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο και να είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Επειδή οι προϋποθέσεις αυτές δεν συντρέχουν, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

IV — Προφορική διαδικασία

Η προσφεύγουσα, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Francesco Masperi, και η Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Ferrari, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 1986, απάντησαν στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου και προσκόμισαν ορισμένα έγγραφα. Ύστερα από σχετική ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι διάδικοι κατέθεσαν με έγγραφα της 26ης Μαρτίου 1986 και 24ης Απριλίου 1986 ορισμένα άλλα στοιχεία, μεταξύ των οποίων ιδίως τα πρακτικά, τιμολόγια και δελτία παραδόσεως όσον αφορά τις επίδικες ποσότητες χάλυβα. Αφού έλαβε γνώση των εν λόγω εγγράφων, το Δικαστήριο διέταξε επανάληψη των συνεδριάσεων με αποκλειστικό θέμα συζητήσεως το ζήτημα που θέτει ο καθορισμός της πραγματικής καταστάσεως των αποθεμάτων της προσφεύγουσας στις 30 Ιουνίου 1981, παραμονή της ενάρξεως ισχύος της απόφασης 1831/81/ΕΚΑΧ.

Προς το σκοπό αυτό, κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως το Δικαστήριο κάλεσε την Επιτροπή να διευκρινίσει τη μέθοδο υπολογισμού, η οποία της επέτρεψε να καταλήξει στον αριθμό των 1 273 τόνων, ιδίως δε να αναφέρει:

— αν ο εκ νέου υπολογισμός των αποθεμάτων κατά την εν λόγω ημερομηνία διενεργήθηκε ανεξάρτητα από τον τελικό τους προορισμό (εκτός ή εντός κοινής αγοράς),

— αν τα εμπορεύματα που παραδόθηκαν στη Philipp Brothers, η ακριβής ποσότητα των οποίων απομένει να διευκρινιστεί, υπολογίστηκαν

1) για το πρώτο ή για το δεύτερο τρίμηνο του 1981,

2) με βάση τιμολόγια και/ή δελτία παραδόσεως, με τη διευκρίνιση ποια από τα κοινοποιηθέντα έγγραφα ελήφθησαν υπόψη.

Με έγγραφο της αυτής ημερομηνίας, το Δικαστήριο κάλεσε επίσης τον εκπρόσωπο της προσφεύγουσας να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί των εν λόγω σημείων.

Η Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Oreste Montalto και F. Ferrari, επικουρούμενους από τον M. Mazza, εμπειρογνώμονα, και η προσφεύγουσα, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Francesco Masperi, απάντησαν στις παραπάνω ερωτήσεις καθώς και σε όσες συμπληρωματικά έθεσε το Δικαστήριο, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1986.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Οκτωβρίου 1986.

K. Bahlmann
εισηγητής δικαστής